

TEMATICKÝ AKČNÍ PLÁN VRBENSKA PRO OBLAST ZAMĚSTNANOSTI A DLUHOVÉ PROBLEMATIKY 2019 - 2022

Obsah

1	Základní informace	4
1.1	Sociální vyloučení na Vrbensku	6
1.2	Soulad s národními a místními strategiemi	6
2	Analytická část – kvantitativní část	7
2.1	ZAMĚSTNANOST	7
2.1.1	Podíl nezaměstnaných osob	7
2.1.2	Pracovní příležitosti na Vrbensku	10
2.1.3	Vzdělanostní struktura obyvatel	11
2.2	ZADLUŽENOST	11
2.2.1	Dluhy občanů vůči obcím	14
3	Analytická část – kvalitativní část	15
3.1	Popis metody	15
3.2	Analýza problému a příčin	15
3.2.1	Jádrový problém	15
3.2.2	Cílová skupina	16
3.2.3	Příčiny problému	16
3.2.4	Rizika neřešení situace	18
3.2.5	Dosavadní přístupy k řešení problematiky nezaměstnanosti a zadluženosti	18
3.2.6	Priority a zdůvodnění potřebnosti	19
4	Návrhová část	20
4.1	Strategie intervence	21
4.2	Analýza rizik	27
5	Implementační část	28
5.1	Role ASZ	28
5.2	Role obcí	28
5.3	Systém spolupráce	28
5.4	Vyhodnocování aktivit TAP a monitoring aktivit	29
	Seznam zkratk	31
	Seznam obrázků	32
	Seznam tabulek	32
	Seznam grafů	32
	Seznam zdrojů	33
	Seznam příloh	33

Úvod

Tematický akční plán Vrbenska podrobně popisuje problematiku zaměstnávání sociálně vyloučených osob v úzké vazbě na dluhovou problematiku, která možnosti uplatnění se na trhu práce prioritně ovlivňuje a je zátěží nejen pro zaměstnance, ale představuje bariéry i pro potenciální zaměstnavatele.

Zvolená témata byla určena na základě diskuze s vedením obcí (Vrbno pod Pradědem, Karlovice, Široká Niva, Ludvíkov, Karlova Studánka) a reagují na zkušenost při realizaci dosavadních opatření. Plán zachycuje rovněž aktuální situaci v jednotlivých oblastech, její vývoj v posledních letech a vymezuje potřebnost pro další období. Využívá zkušeností místních aktérů z realizace potřebných aktivit v minulém období a zapracovává potřebné změny.

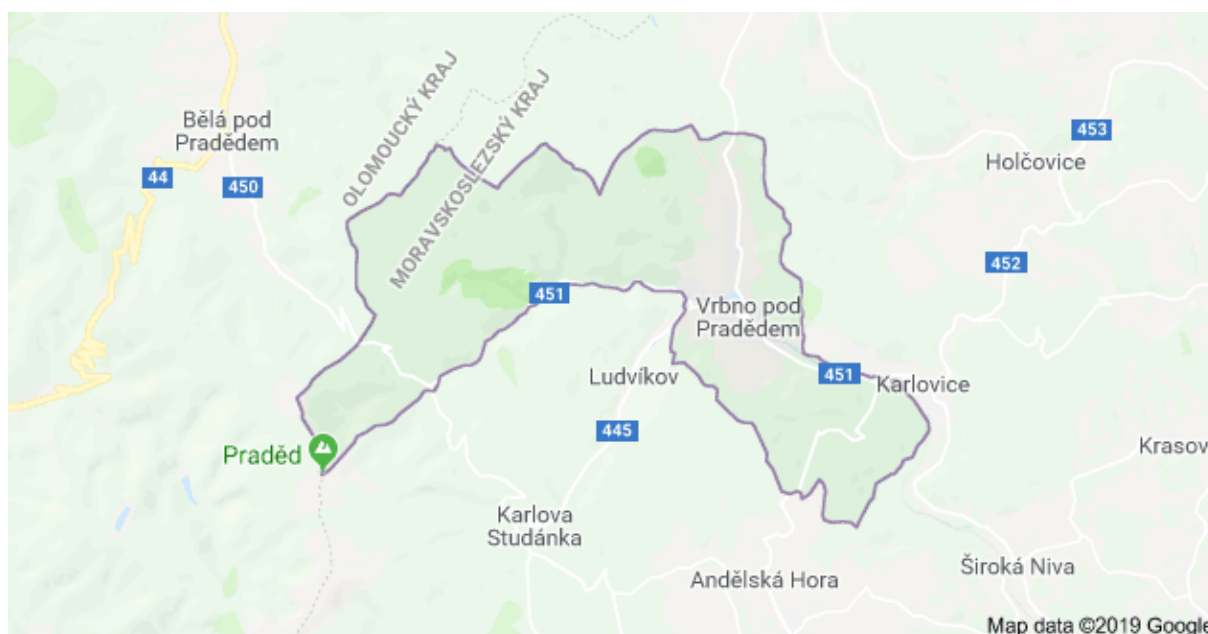
Dokument se skládá z části analytické, návrhové a implementační. Kapitoly zahrnují kvantitativní data podložená informacemi z dostupných analýz a data kvalitativní. Pro ty byly použity výstupy z pracovních skupin za pomoci lokálních partnerů, kteří v mikroregionu působí.

1 Základní informace

Tematický akční plán je předkládán Sdružením obcí Vrbensko, které spolupracovalo s Agenturou pro sociální začleňování od roku 2015. Město Vrbno pod Pradědem se nachází v příhraniční oblasti hranic s Polskem na úpatí pohoří Jeseníku a započalo spolupráci již v roce 2014. Následující rok se rozšířila o další obce. Kromě města Vrbna pod Pradědem jsou ve Sdružení obcí Vrbenska spolupracujících s Agenturou pro sociální začleňování další čtyři obce – Karlova Studánka, Karlovice, Široká Niva a Ludvíkov. Během roku 2015 vznikl Strategický plán sociálního začleňování Vrbenska, pro období 2015-2018 ve spolupráci ASZ a členů lokálního partnerství.

Vrbno pod Pradědem samotné dále sestává z dalších čtyř místních částí – Bílý Potok, Mnichov, Vidly a Železná. Město je svou polohou a historií charakteristické především horší dopravní dostupností, vyšší průměrnou nezaměstnaností a dlouhodobým úbytkem obyvatel. To má za následek zhoršení socio-ekonomické situace obyvatel. Dochází k odchodu vzdělaných a mladých lidí, z čehož plyne nízká úroveň vzdělání místních obyvatel a umělé stárnutí populace.

Hlavní pracovní uplatnění je v turistickém ruchu. Příznačný je pro tuto oblast také vyšší podíl obyvatel v exekuci, který v roce 2017 dosahoval v průměru cca 13%, což o cca 4 procentní body přesahovalo průměr ČR.

Obrázek č. 1 - Vybrané obce Vrbenska¹

Následující tabulka č.1 popisuje, že ve všech obcích počty obyvatel každým rokem klesaly.

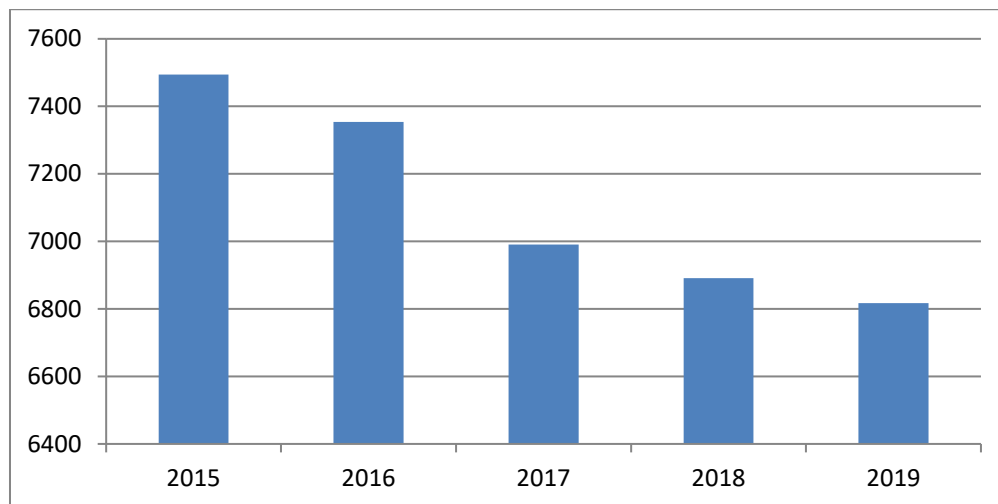
	Počet obyv. 2015 k 1.1.	Počet obyv. 2016 k 1.1.	Počet obyv. 2017 k 1.1.	Počet obyv. 2018 k 1.1.	Počet obyv. 2019 k 1.1.
Vrbno pod Pradědem	5391	5273	5172	5102	5040
Karlovice	1026	1014	771	772	768
Karlova Studánka	221	205	193	182	178
Ludvíkov	309	305	296	281	285

¹ Zdroj: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.3343987&y=50.1198607&z=12&source=muni&id=4750>

Široká Niva	547	557	559	554	546
Celkem	7494	7354	6991	6891	6817

Tabulka č. 1 - Počty obyvatel na území mikroregionu Vrbensko 2015 – 2019²

Následující graf znázorňuje pokles počtu obyvatel v jednotlivých letech.

Graf č. 1 - Celkové počty obyvatel v letech 2015 – 2019 vždy k 1.1. daného roku³

Níže tabulka č. 2 popisuje obyvatelstvo celého uvedeného mikroregionu Vrbensko dle věkových skupin a porovnává vývoj mezi lety 2015 – 2019.

Tabulka využívá tři základní demografické kategorie:

- předproduktivní složku obyvatelstva (0 – 14 let)
- produktivní složku obyvatelstva (15 – 64)
- postproduktivní složku obyvatelstva (64 a více let)

	2015 k 31.12.	2016 k 31.12.	2017 k 31.12.	2018 k 31.12.
Počet obyvatel (všechny obce)	7494	7354	6991	6891
0 – 14 let (všechny obce)	948	929	901	891
15 – 64 let (všechny obce)	4913	4742	4605	4492
65 a více let (všechny obce)	1493	1563	1608	1658

Tabulka č. 2 - Obyvatelstvo Vrbenska dle věkových skupin mezi lety 2015-2019⁴

² Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>

³ Zdroj: Agentura pro sociální začleňování. (2019) Situační analýza města Vrbna pod pradědem, květen 2019

1.1 Sociální vyloučení na Vrbenku⁵

Vrbensko je mikroregion s malými obcemi, i Vrbno pod Pradědem je relativně malým městem s velmi periferní polohou na okraji Moravskoslezského kraje s nedostatečnými možnostmi dopravy. Cestování vlakem je omezeno a ani silniční spojení vzhledem k horskému profilu, vzdálenosti od velkokapacitních komunikací a případných omezení danými klimatickými podmínkami není ideální. Kromě specifika polohy je znakem také poměrně nízký počet Romů. Některé romské rodiny sice spadají mezi sociálně vyloučené, tvoří ale mezi sociálně slabými jen malou skupinu. Sociální vyloučení na Vrbenku má charakter, který souvisí především s chudým obyvatelstvem a (dlouhodobou) nezaměstnaností či nestálým zaměstnáním. Zadlužení je právě jednou z hlavních bariér v komplexním řešení situace ohrožených osob. Často se jedná o dluhy na nájemném směrem k městu a dlužníci se tak koncentrují na sídliště, kde se nachází nejvíce městských bytů. Ohrožené osoby nemají možnost dluhy splatit či vstoupit do osobního oddlužení, současně pak zadlužení udržuje tyto osoby v bezvýchodné situaci (dluhové pasti), ze které se často nejsou bez odborné a komplexní intervence schopny samy dostat. Přítomné dluhy a exekuční výměry dále představují překážky pro tyto lidi především ve snaze o nalezení dostupného standardního bydlení a v udržení stálého zaměstnání (administrativní nároky a další rizika pro zaměstnavatele spojená s administrací exekucí) a důsledky dopadají na daleko širší okruh lidí, často na příbuzné, rodiče a děti.

Vrbensko nemá skupinu sociálně vyloučených osob jednoznačně vymezenou etnicí a ani nedochází k výraznému prostorovému soustředění, jak tomu často bývá ve větších městech. Zároveň lze ale např. ve Vrbně pod Pradědem pozorovat vznik lokalit převážně s domy, kde je větší koncentrace sociálně vyloučených obyvatel, jedná se hlavně o ubytovny. V kontextu Vrbenska tedy nelze hovořit o sociálně vyloučených lokalitách, ale spíše o oblastech s vyšší koncentrací osob ohrožených sociálním vyloučením/sociálně vyloučených.

1.2 Soulad s národními a místními strategiemi

Tematický akční plán Vrbenska je v souladu s národními strategickými dokumenty, a to Strategií sociálního začleňování 2014 – 2020, Strategií boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020, Strategií romské integrace 2015 - 2020. TAP je dále v souladu s dokumentem Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015-2020 a jeho stanovenými prioritami. Popisovaná opatření nacházejí oporu také ve Strategii integrace romské komunity MSK na období 2015 - 2020.

Dokument je také v souladu s místními dokumenty Strategie rozvoje města na období 2017 - 2023 a Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hrubý Jeseník na období 2014 - 2020.

⁴ Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/xt/vekove-slozeni-obyvatelstva-v-obcich-moravskoslezskeho-kraje>

⁵ Zdroj: Agentura pro sociální začleňování. (2019) Situační analýza města Vrbna pod pradědem, květen 2019

2 Analytická část – kvantitativní část

Podkladem pro analytickou část byla Situační analýza města Vrbna pod Pradědem, květen 2019, dostupné údaje Statistického úřadu a Úřadu práce ČR.

2.1 ZAMĚSTNANOST

2.1.1 Podíl nezaměstnaných osob

K září 2019 bylo na Úřadu práce registrováno v mikroregionu celkem 227 uchazečů o zaměstnání (UoZ), což představovalo necelé 4,8 % obyvatel. Téměř rovnoměrně jde o muže i ženy. Na základě dosaženého vzdělání tvoří nejpočetnější skupinu uchazeči s výučním listem, poté uchazeči se základním stupněm vzdělání a uchazeči s maturitou.

Z tabulky č. 3 vyplývá, že mezi obcemi Vrbenska je nejvyšší podíl nezaměstnaných osob v Široké Nivě (5,9%), ve Vrbně pod Pradědem 5,4% a v Karlovicích (3,7%).⁶

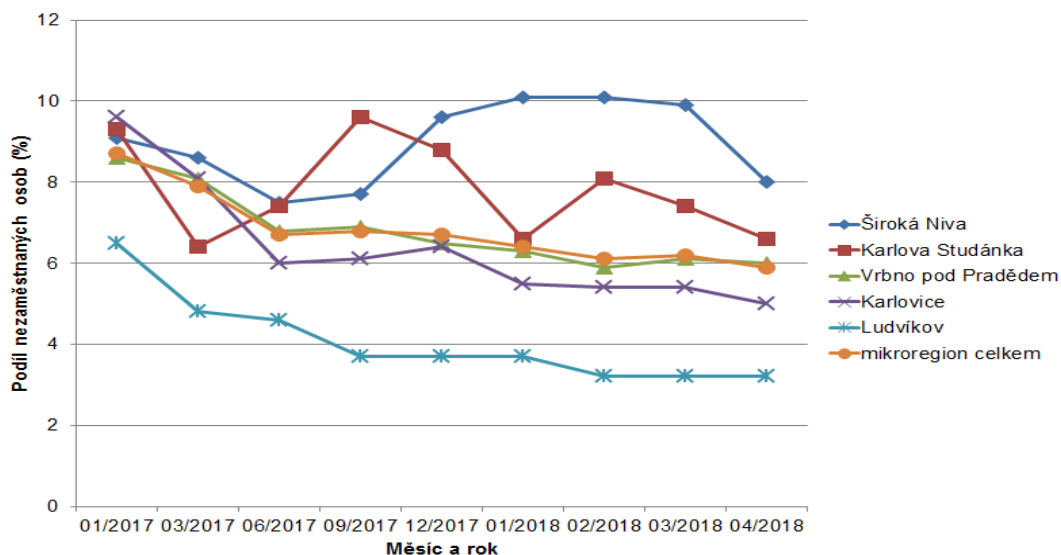
Podíl nezaměstnaných osob září 2019	Uchazeči o zaměstnání 15-64	Podíl nezaměstnaných osob
Vrbno pod Pradědem	178 osob	5,4%
Široká Niva	22 osob	5,9%
Ludvíkov	1 osob	0,5%
Karlovice	25 osob	3,7%
Karlova Studánka	1 osoba	0,9%
Celkem ČR	182 854 osob	2,7%

Tabulka č. 3 – Podíl nezaměstnaných osob⁷

Dále jsou uvedena data k roku 2018.

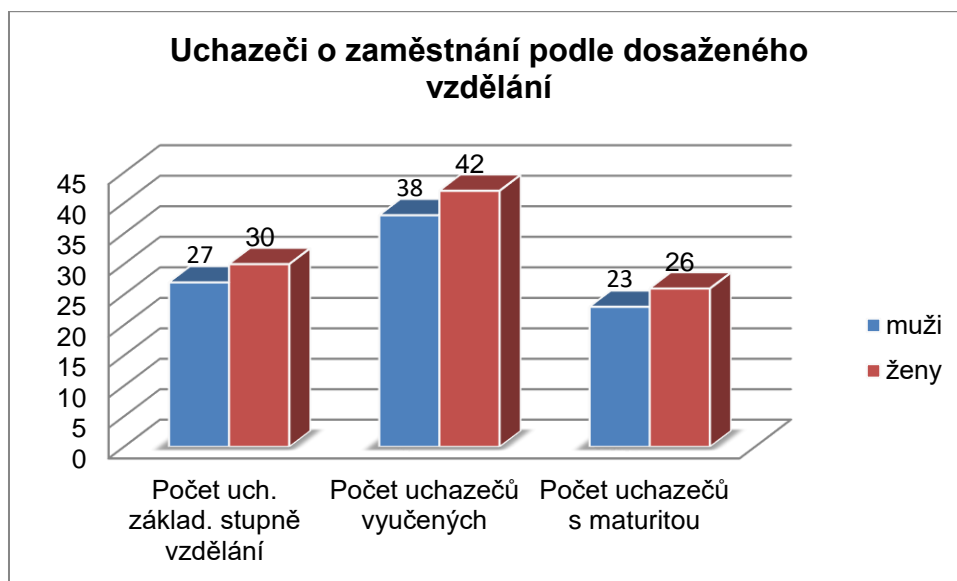
⁶ Zdroj: www.mpsv.cz (statistiky, měsíční nezaměstnanost)

⁷ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/web/cz/z-uzemniho-hlediska>

Graf č.2 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích mikroregionu Vrbenska leden 2017 – duben 2018⁸

Z grafu č. 2 je patrné, že v porovnání s celorepublikovým průměrem, který k dubnu 2018 činil 2,2 %, aktuálně k září 2019 činil 2,7 %, je zejména v obci Široká Niva, či Vrbno pod Pradědem nezaměstnanost vysoká.

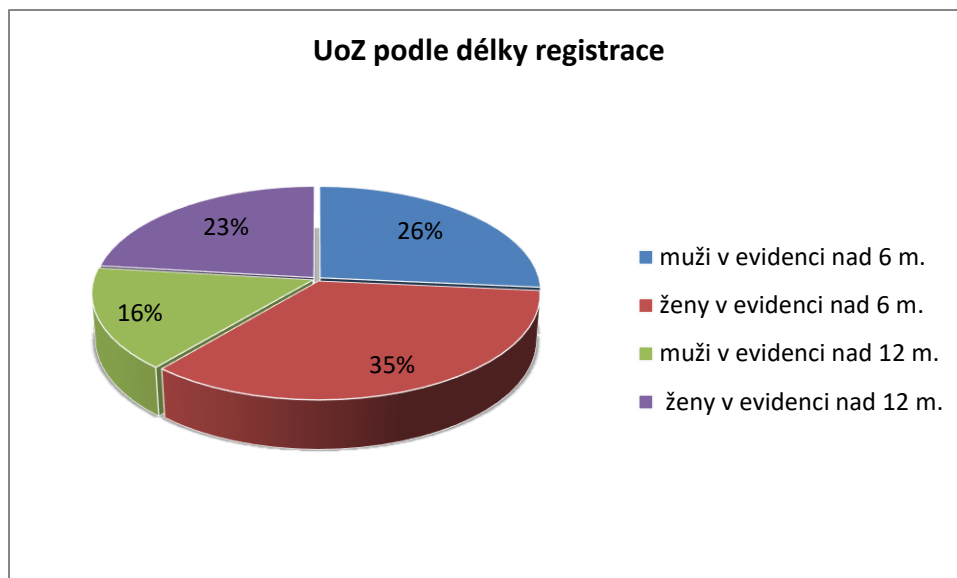
Graf č. 3 - Počet uchazečů o zaměstnání podle vzdělání⁹

Graf č. 3 ukazuje, že největší podíl uchazečů o zaměstnání jsou osoby s výučním listem. Mírně více je evidovaných žen.

⁸ Zdroj: Agentura pro sociální začleňování. (2019) Situační analýza města Vrbna pod pradědem, květen 2019

⁹ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/web/cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>

Graf č. 4 - Podíl uchazečů o zaměstnání podle délky registrace na ÚP – stav k 12/2018¹⁰

Téměř 37 % (74) z celkového počtu registrovaných dosahují UoZ registrovaní déle než 6 měsíců. 23 % podíl pak představují UoZ registrovaní déle než rok, kterých je v absolutních číslech ve Vrbně pod Pradědem 47.

Dle SPSZ Vrbenska 2015 – 2018¹¹ došlo k největší destabilizaci pracovního trhu uzavřením významných podniků ve Vrbně pod Pradědem (sklárna, Dřevokombinát), což se promítlo i v ostatních obcích mikroregionu. Obyvatele začali ve větší míře dojíždět za prací do okolních měst. Postupně docházelo k odchodu mladých lidí a osob s vyšší kvalifikací z lokality. Vrbensko se dlouhodobě potýká s nízkým zájmem investorů, který je dán špatnou dopravní dostupností a nedostatkem ploch k podnikání.

Pracovní místa jsou aktuálně tvořena zejména v oblasti cestovního ruchu a s tím souvisejících služeb, strojírenských oborech a plastikářství.

Tabulka níže uvádí počty ekonomicky aktivních obyvatel podle odvětví. Údaje jsou ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011.

Odvětví	Vrbno pod Pradědem	Karlovice	Široká Niva	Ludvíkov	Karlova Studánka
z celku podle odvětví ekonomické činnosti:	1972	392	209	134	98
zemědělství, lesnictví, rybářství	65	34	30	12	1
Průmysl	649	120	45	23	5
Stavebnictví	137	21	19	4	2
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	173	18	7	8	4
doprava a skladování	74	18	9	4	5
ubytování, stravování a pohostinství	103	15	8	12	10

¹⁰ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/web/cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>

¹¹ Zdroj: Agentura pro sociální začleňování. (2015) Strategický plán sociálního začleňování Vrbenska, pro období 2015-2018

informační a komunikační činnosti	23	5	0	2	1
peněžnictví a pojišťovnictví	22	5	1	2	0
činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	87	19	8	4	6
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	77	17	11	10	5
Vzdělávání	121	18	8	11	8
zdravotní a sociální péče	104	20	11	18	26
Nezjištěno	291	75	51	17	22

Tabulka č. 4 – Ekonomicky aktivní obyvatelé podle odvětví¹²

2.1.2 Pracovní příležitosti na Vrbensku

Na Vrbensku je stabilní poptávka po pracovnících v určitých odvětvích. Zaměstnavatelé však často poptávají kvalifikaci, která v místní nabídce chybí. Velký podíl zaměstnavatelů se zabývá plastikářstvím a strojírenstvím.

Mezi místní velké provozy patří:

- Husquarna Manufacturing CZ s.r.o.
- Alfa plastik a.s.. ATQ a.s.
- Mepac CZ a.s.
- Odetka a.s.

Nabídka volných pracovních míst je v zapojených obcích mikroregionu Vrbenska co do počtu omezená. Jak je patrné z tabulky č. 3, v září 2019 bylo na úřadu práce nejvíce volných pracovních míst evidováno v městě Vrbno pod Pradědem (13), z menších obcí potom v Ludvíkově, nejméně pak v Široké Nivě.

Září 2019	Volná místa
Ludvíkov	11
Široká Niva	4
Karlova studánka	8
Vrbno p. Pradědem	13
Karlovice	6

Tabulka č. 5 – Počet volných míst¹³

¹² Zdroj: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/statisticka-data>

¹³ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/web/cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>

2.1.3 Vzdělanostní struktura obyvatel

Vrbensko se dlouhodobě potýká s odchodem obyvatel, kteří odcházejí do větších měst zejména z důvodu nedostatku pracovních příležitostí. Tabulka č. 6 uvádí údaje ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Dle odhadů místních aktérů se tento trend prohlubuje a do lokality přichází více obyvatel s nižším vzděláním, bez kvalifikace, kterou by zde mohli uplatnit.

Stupně vzdělání	Vrbno pod Pradědem	Karlovice	Široká Niva	Ludvíkov	Karlova Studánka
Bez vzdělání, základní vč. Neukončeného	167	37	90	7	8
Vyučení a stř. odborné bez maturity	889	178	116	52	20
Úplné střední s maturitou	609	127	47	50	31
Vyšší odborné a nástavbové	87	13	7	2	11
Vysokoškolské	201	36	16	21	25
Celkem obyvatelstvo 15 let +	1972	392	209	134	98

Tabulka č. 6 – Obyvatelstvo dle stupně vzdělání¹⁴

2.2 ZADLUŽENOST

Dluhová problematika se jeví jako jedno ze zásadních témat, týkající se široké skupiny obyvatel napříč vrbenskou společností. Jedním z nejzásadnějších problémů Vrbenska, úzce související také s vysokou nezaměstnaností, je kritická míra předlužení obyvatel a podíl lidí v exekuci. Z celkového počtu lidí v exekuci v jednotlivých obcích je vícečetnými exekucemi postiženo ve Vrbně pod Pradědem souhrnem 408 osob (72 %), v Karlově Studánce 34 osob (81 %), v Karlovicích 49 osob (86 %), v Široké Nivě 38 osob (68 %) a v Ludvíkově 21 osob (84 %). Největšího podílu v této skupině zadlužených pak mají lidé se třemi a více exekucemi.

Průměrný podíl osob v exekuci v ČR byl v roce 2017 9,7 % - v mikroregionu je patrný rozdíl mezi jednotlivými obcemi, z nichž některé (Ludvíkov, Karlovice) jsou pod tímto průměrem, zatímco Široká Niva, Vrbno pod Pradědem a Karlova Studánka vykazují i několikrát vyšší podíl.

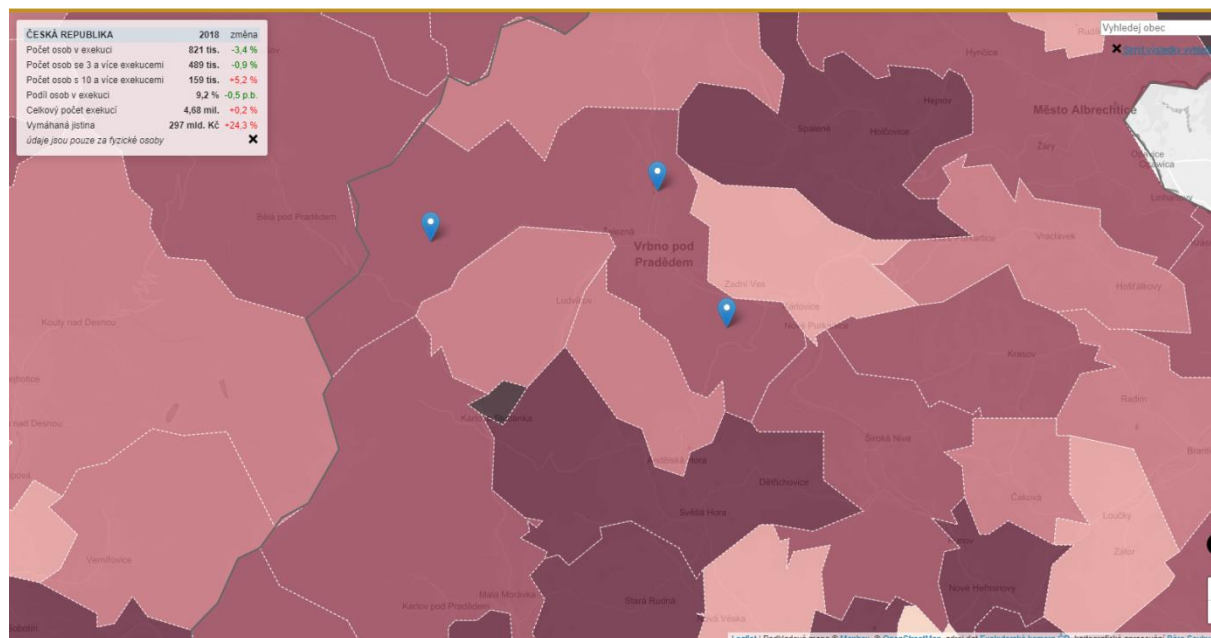
Níže je uvedena část ze Situační analýzy Vrbenska vypracované výzkumným týmem ASZ, který zobrazuje situaci předlužených obyvatel v dané lokalitě.

¹⁴ Zdroj: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/statisticka-data>

	Vrbno pod Pradědem	Karlova Studánka	Karlovice	Široká Niva	Ludvíkov
podíl osob v exekuci	12,41 %	23,73 %	6,51 %	11,62 %	8,96 %
podíl (počet) osob s jednou exekucí	28 % (570)	19 % (8)	14 % (8)	32 % (18)	16 % (4)
podíl (počet) osob se 2 exekucemi	10 % (57)	7 % (3)	14 % (8)	11 % (6)	24 % (6)
podíl (počet) osob se 3 - 9 exekucemi	49 % (282)	48 % (20)	53 % (30)	45 % (25)	48 % (12)
podíl (počet) osob s 10 - 29 exekucemi	12 % (68)	26 % (11)	19 % (11)	11 % (6)	12 % (3)
počet (počet) osob s 30 a více exekucemi	0 % (1)	0 % (0)	0 % (0)	2 % (1)	0 % (0)

Tabulka č. 7 – Přehled statistik zatížení obyvatel vybraných obcí Vrbenska exekucemi¹⁵ (vlastní zpracování)

Níže uvedené znázornění problému předluženosti regionu ukazuje, že čím tmavší barva, tím větší podíl exekucí obyvatel. Data jsou z roku 2017 (data 2018 k jednotlivým obcím jsou předmětem sporu mezi provozovatelem stránky a Exekutorské komory, nejsou tedy k dispozici, viz www.mapaexekuci.cz)

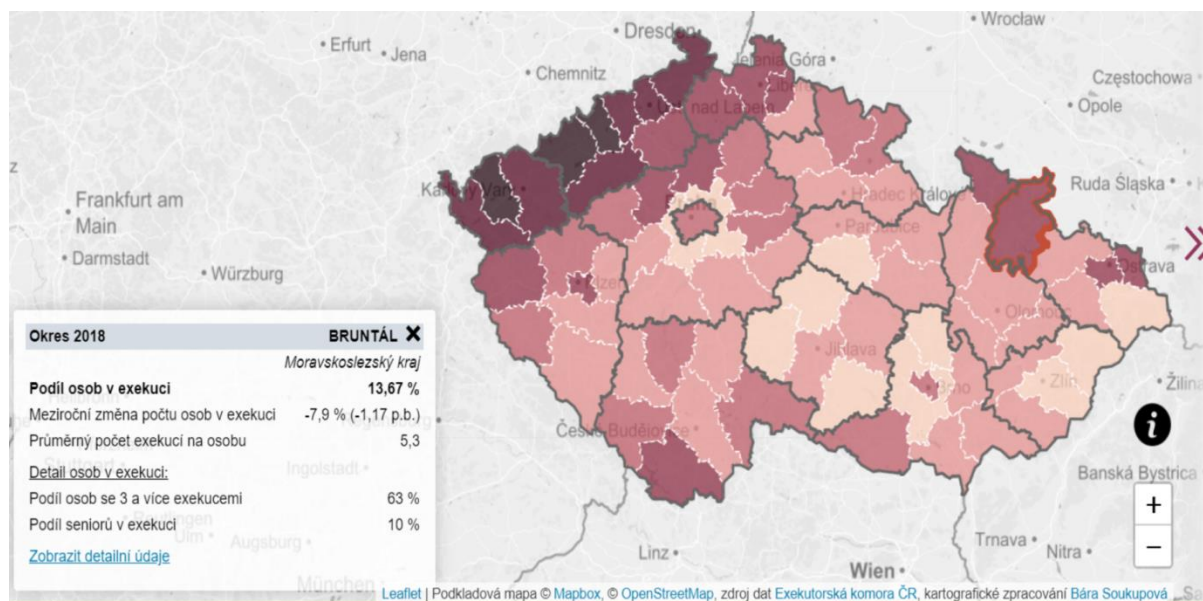

Obrázek č. 2 – Grafické znázornění problémů předluženosti regionu¹⁶

¹⁵ Zdroj: <http://mapaexekuci.cz/mapa/index.html>

¹⁶ Zdroj: <http://mapaexekuci.cz/mapa/index.html>

Novější data k roku 2018 ukazuje mapa níže, která znázorňuje pouze informace v rámci okresu Bruntál. Ty jsou však velmi obdobné a vykreslují situaci také v mikroregionu. Podíl osob v exekuci byl v roce 2018 13,67 %.

Obrázek č. 3 – Grafické znázornění problémů předluženosti okresu Bruntál¹⁷

Celou situaci Vrbenska dokresluje téma osobního bankrotu - oddlužení v rámci insolvenčního řízení. V roce 2018 bylo dle insolvenčního rejstříku podáno 35 insolvenčních návrhů osob s trvalým bydlištěm v dotčených obcích, spojených s povolením oddlužení. To je pouhých 6% z celkového počtu osob s exekucemi v lokalitě. Celkem je v lokalitě 134 osob v insolvenční.

počet návrhů na oddlužení	2018	1.1.2019 - 30.9.2019	po novele od 1.6.2019
Vrbno pod Pradědem	31	13	6
Karlovice	4	3	2
Karlova Studánka	0	0	0
Široká Niva	0	1	0
Ludvíkov	0	1	1

Tabulka č. 8 – Počet návrhů na oddlužení - roky 2018/2019¹⁸

Malý počet insolvenčních návrhů (9 od nástupu novely) může být zapříčiněn více faktory. Špatná dostupnost bezplatné dluhové poradny (aktuálně na Vrbensku působí dluhová poradna, kterou poskytuje NNO Help-In o.p.s., jedenkrát za tři týdny, dále může cílová skupina využít vzdálené

¹⁷ Zdroj: <http://mapaexekuci.cz/mapa/index.html>

¹⁸ Zdroj: <https://www.justice.cz/web/mssp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>

poradny z obcí Bruntál, Krnov, Opava atd.) malá informovanost o možnostech řešení, systémová nedostatečnost atd.

2.2.1 Dluhy občanů vůči obcím

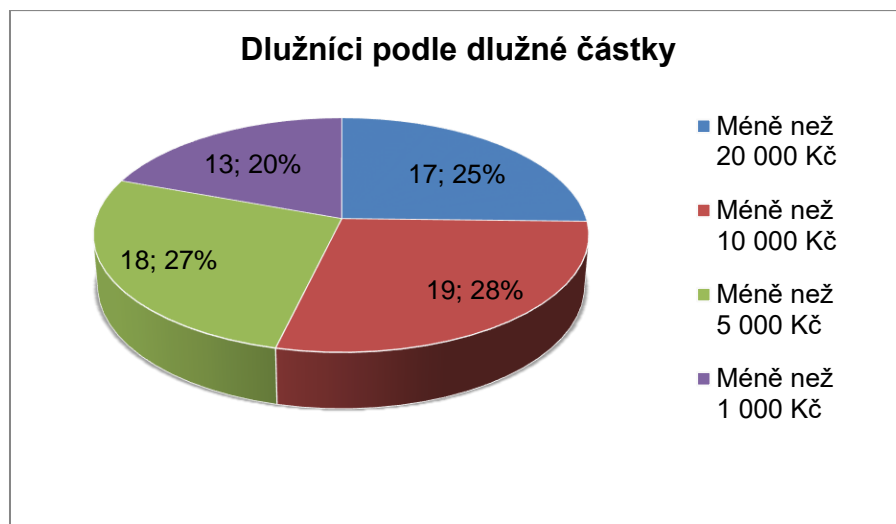
Nejvíce pohledávek občanů směrem k obci jsou dluhy na nájemném. Současná výše evidovaného dluhu na nájemném v obecních bytech dosahuje výše 4.071.909,60 Kč (k 30.4.2019) a pohybuje se na úrovni let 2011-2012. Pohledávky se městu daří cca od roku 2016 setrvale umenšovat, což vysvětluje tvrdší postup proti dlužníkům uplatňovaným ze strany vedení města. Aktuálně je město přihlášeno ve 4 insolvenčních řízeních. V posledním roce zaslalo svým nájemníkům 43 upomínek za nezaplacené nájemné a služby a byly vydány 4 platební rozkazy, z nichž byly 2 případy předány soudnímu exekutorovi. Ve 2 případech byla podána žaloba na vyklizení bytu a v 1 případě byla podána soudní žaloba. V 5 případech se naopak podařilo uzavřít dohodu o splátkách dluhu.

Následující tabulka ukazuje přehled počtu dlužníků mezi roky 2014 a 2019 dle výše dlužné částky.

Výše dlužné částky	Počet dlužníků	
	2014	2019
10-50 000 Kč	43	35
50-80 000 Kč	7	7
80 000 a více Kč	22	20

Tabulka č. 9 - Počet dlužníků dle výše dlužné částky¹⁹

Dostupné podklady však nenabízejí srovnání u nižších dlužných částek na nájmu pod 20 000 Kč. Tito dlužníci, kterých je 67, představují téměř 60 % všech dlužníků města a zároveň jde o ty, kteří v obecních bytech převážně stále bydlí. Podrobnější rozpad této skupiny dlužníků nabízí následující graf.

Graf č. 5 - Dlužníci do 20 000 Kč podle výše dlužné částky (abs. hodnota/podíl) – stav k 04/2019²⁰

¹⁹ Zdroj: Agentura pro sociální začleňování. (2019) Situační analýza města Vrba pod pradědem, květen 2019

²⁰ Zdroj: Majetkoprávní odbor MěÚ VpP

3 Analytická část – kvalitativní část

Kvalitativní část vychází především z výstupů z pracovních skupin metodou popsanou níže.

3.1 Popis metody

Metoda, „stromování“ vychází z uplatňovaného přístupu logického rámce, jehož cílem je detailní a přehledné znázornění problémů a příčin, které vedou k nežádoucím jevům v lokalitě. Metoda práce stojí na definici tzv. „jádrového problému“, který obecně vystihuje nežádoucí situaci. Tento obecný problém je dále doplňován o jasně definované příčiny a podpříčiny, které jej způsobují. Následuje prioritizace problémů, tzn. vymezení těch, které lokalitu nejvíce trápí. Poté dochází ke stanovení intervencí, opatření k řešení vymezených problémů a příčin.

Tato metoda byla použita při jednání pracovní skupiny pro TAP v měsíci září a říjnu 2019, kdy vznikl „strom problémů a příčin“, který byl zapracován do textu analytické části dokumentu. Před samotnou analýzou byl stanoven tzv. jádrový problém a vymezena cílová skupina (CS). Jednání pracovní skupiny probíhala pod vedením lokálního konzultanta ASZ, který metodicky vedl přípravu plánu.

Návrhová část pak obsahuje strategie intervencí při řešení vymezených problémů.

Na definici problémů a příčin se podíleli zástupci těchto organizací:

Obec Vrbno pod Pradědem

Obec Ludvíkov

Obec Široká Niva

Obec Karlovice

Obec Karlova Studánka

Help – in o.p.s

3.2 Analýza problému a příčin

Vzhledem k situaci v mikroregionu, kterou vystihuje míra nezaměstnanosti, omezené pracovní příležitosti a s tím spojená dluhová problematika na Vrbensku je řešení nezaměstnanosti a dluhů jednou z priorit zapojených obcí. Za účelem přístupu k řešení nezaměstnanosti a zadlužení obyvatel proběhla v období září a říjen 2019 celkem 2 setkání s místními aktéry (zástupci obcí a neziskových organizací), v rámci kterých proběhla kvalitativní část analýzy problému a jeho příčin aplikací metody logického rámce, tzv. „stromováním“.

Účastníci pracovního setkání formulovali jádrový problém, vymezili cílovou skupinu a identifikovali příčiny problému.

3.2.1 Jádrový problém

Jádrový problém byl členy pracovní skupiny definován jako *nízká zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel (obtížné pracovní uplatnění cílových skupin)*.

3.2.2 Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené. Na jednání pracovní skupiny byly pro potřebu tematického akčního plánu blíže specifikovány cílové skupiny takto:

- Osoby nezaměstnané, včetně dlouhodobě nezaměstnaných
- Osoby se zdravotním postižením, znevýhodněním
- Absolventi škol
- Osoby s nižším stupněm vzdělání
- Osoby s vyšší kvalifikací
- Matky samoživitelky
- Osoby ve věku 50 +
- Osoby závislé na návykových látkách
- Osoby zadlužené a předlužené
- Diskriminované osoby na trhu práce - etnické menšiny, ženy
- Veřejnost

3.2.3 Příčiny problému

Jádrovým problémem v oblasti zaměstnanosti byla stanovena na pracovní skupině již výše uvedená *nízká zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel*. Příčin tohoto problému je hned několik.

Jednu z příčin pracovní skupina definovala jako *špatně nastavený vzdělávací systém*²¹. Ten má za následek, že absolventům ze škol chybí praxe. Školy však mají omezené možnosti praxi realizovat, a pokud praxe na školách je, často není provázaná s trhem práce. Skupina poukazovala také na to, že školy se dostatečně nezaměřují na to, co studenti umí, jde jim zejména o „finance na žáka“.

V souvislosti se vzděláním byla popsána další příčina jádrového problému a to, že *cílová skupina (CS) má buď nízké, nebo naopak vysoké vzdělání*. Lidé s nízkým vzděláním nedosáhnou na kvalifikované pozice, což je přirozené, jejich znalosti a dovednosti nemusí stačit pro výkon určitého zaměstnání. Volná pracovní místa pro lidi s nízkým vzděláním jsou ve velké míře omezena pouze na určitá odvětví (např. cestovní ruch, strojírenství), což má za následek, že mnozí uplatnění nenachází. Také pro obyvatele s vysokým vzděláním není dostatek odpovídajících pracovních pozic. To je dáno charakterem lokality, jeho zaměřením a celkovým vývojem situace na Vrbensku, kdy v minulosti ukončili provoz významní zaměstnavatelé. Následkem tohoto dochází k odchodu kvalifikovaných obyvatel z lokality. Ani jedna skupina nemá dostatečné možnosti uplatnění.

Ohroženou skupinou v souvislosti s nízkou uplatnitelností na trhu práce jsou osoby závislé na návykových látkách. Příčinou může dle pracovní skupiny být docházení do práce pod vlivem návykových látek, které vede ke ztrátě zaměstnání. Z důvodu neplnění povinnosti směrem k ÚP může dojít k vyřazení z evidence a následně ke ztrátě nároků na soc. dávky. Důvodem je také přesvědčení, že závislé osoby nejsou spolehlivé, nejsou schopny plnohodnotně pracovat. Jako problém je vnímána i skutečnost, že CS je často vídána na veřejnosti „popíjet alkohol“. To zapříčiní negativní pohled veřejnosti, včetně možných zaměstnavatelů, kteří tyto zájemce o práci nezaměstnají.

Další příčinu účastníci pracovní skupiny zmínili chybějící motivaci k práci. V regionu jsou nízké mzdy, práce často obyvatele nenaplnuje, mají nereálné představy a požadavky k pracovnímu zařazení.

---

²¹ Níže popsané příčiny problémů, vztahující se k oblasti vzdělávání, jsou řešeny v rámci Místního plánu inkluze.

Mnohdy svou kvalifikací nespĺňují podmínky pro výkon žádaného povolání. Dlouhodobě nezaměstnaní mají vzhledem ke své situaci nízkou motivaci k hledání a udržení zaměstnání.

Někteří z CS (zejména matky samoživitelky) mají strach a obavy při nástupu do zaměstnání, obávají se změn a nestability. Jedná se o osoby, které dlouhodobě nepracovaly (např. z důvodu péče o malé děti) a tato situace je stresuje, nedokážou si představit, jak sladí pracovní a nepracovní život, mnohdy je problémem „přehnaná“ péče o své děti, přesvědčení, že „bez nich se neobejdou“. Zde byl pracovní skupinou zmíněn problém s tréninkovými pracovními místy, která jsou realizována na příliš krátkou dobu 3 měsíců. Účastníkům to nedává dostatečný prostor adaptovat se v nové situaci (být zaměstnán) a přijmout ji „za své“.

Nízká motivace se netýká jen uchazečů o zaměstnání, ale i žáků / mladých lidí, kteří nemají zájem o další vzdělání, což se pojí s výše zmíněným nízkým vzděláním a nízkou uplatnitelností na trhu práce. Jedním z důvodů je přenášení vzorců chování z rodiny, kde např. rodiče nikdy nepracovali, ve vzdělání je nepodporují. Všechny tyto příčiny jdou ruku v ruce s vysokou fluktuací zaměstnanců, pracovníci často mění práci, nevydrží dlouho na jednom místě.

Je zde taky příčina problému objevující se ze strany zaměstnavatelů. *Předsudky vůči cílové skupině* mají za následek zvyšování nezaměstnanosti specifických skupin. Zaměstnavatelé poukazují na špatnou zkušenost s pracovníky z CS, ať už na základně vlastní zkušenosti nebo přeneseně. Na malém měště se vzájemně všichni znají, panuje přesvědčení, že CS chybí pracovní návyky, často si přenáší vzorce chování z rodiny.

Předsudky vůči CS zmiňuje pracovní skupina také v upřednostňování mužů oproti ženám. To vzniká z obavy, že mladá žena nastoupí na rodičovskou dovolenou, pokud už má děti, hrozí četná nepřítomnost v práci kvůli nemocem dětí. Zejména ženám samoživitelkám chybí opora v rodině, která by jim pomohla situaci vyřešit, např. pohlídat děti, vyzvednou ze školy, školky aj. Příčinou je také nedostatek pracovních míst na zkrácený úvazek.

Velkým tématem a příčinou problému je *nedostatek pracovních příležitostí pro CS z důvodu náročnosti pro zaměstnavatele, chybějícím zkráceným pracovním úvazkům, netolerantností zaměstnavatelů (např. při nemocnosti dětí) či chybějícím dotovaným pracovním místům*. Osoby např. se zdravotním omezením jsou na trhu práce znevýhodněni. Zdravotní problémy provází časté návštěvy lékařů a to je pro zaměstnavatele nemotivující. Zaměstnavatelé mnohdy nedokáží či nemohou vytvořit vhodné pracovní podmínky. Rekvalifikace na vhodná místa jsou finančně náročná. Zátěž pro zaměstnavatele souvisí též s tím, že CS často „utíkají do nemoci“, lékaři jim vystavují potvrzení o pracovní neschopnosti na jejich vyžádání jelikož nejsou stanoveny jasná kritéria.

V lokalitě je dle PS patrný také nižší zájem zaměstnat lidi ve věku 50+. Důvodem je opět hrozba častější nemocnosti vzhledem k věku a nezájem firem zaučovat tuto CS v nové práci, což je nákladné a zdlouhavé. Domnívají se, že člověk 50+ práci nezvládne a ten tak přichází o šanci ji získat.

Pracovní skupina se dotkla rovněž špatné dopravní dostupnosti celého mikroregionu, která je překážkou pro vstup nových investorů a s tím souvisejícím vznikem nových pracovních míst.

V neposlední řadě je za důležitou příčinou nutné zmínit *zadluženost*. Dluhy jsou jak příčinou, tak častým důsledkem celé situace v mikroregionu. Příčinami zadluženosti, která představuje bariéru při zaměstnávání specifických cílových skupin je skutečnost, že zaměstnavatelé nechtějí zaměstnávat lidi v exekuci z důvodů velké finanční a administrativní náročnosti. Zaměstnavatelům hrozí pokuta v případě určení špatného pořadí exekučních srážek ze mzdy a hrozí i žaloby o náhradu škody.

Další příčinou je nemotivační systém oddlužení, kdy se objevuje celá řada bariér v podobě nedostačující mzdy na pokrytí základních životních nákladů, paradoxně zhoršení finanční situace v domácnosti apod. Dochází k velkým obavám ze srážek ze mzdy. Dopadem je práce na černo, která je v tuto chvíli „výhodnější“.

Vysoká míra zadluženosti je způsobená také snadnou dostupností půjček a úvěrů, mnohdy chybí CS potřebné informace, aby si mohli spočítat veškeré náklady spojené s přijetím půjčky. Poskytovatelé

půjček nedodržují pravidla pro jejich poskytování, nedostatečně prověřují schopnost žadatelů půjčku splatit. Velký vliv má také klamavá reklama, která „láká na výhodné půjčky“.

Ohroženými skupinami jsou pak lidé v důchodovém věku, kteří se zadlužují kvůli svým dětem či vnoučatům. Ti pak mnohdy ze studu neřeší vzniklou situaci včas (nepřijdou si pro pomoc). Dále děti a mladí lidé, kterým vznikne dluh po rodičích, kteří neplatí svoje závazky, např. odpady za děti a ty si pak nesou problémy a zatíženost do dalšího života už v brzkém věku.

Jako příčinu zadluženosti dále uvedla pracovní skupina vysoké nároky na životní standard CS. Důvodem tohoto může být tlak okolí, reklama, či vliv sociálních sítí.

3.2.4 Rizika neřešení situace

Pracovní skupina následně definovala dopady, které mohou nastat, pokud nebude problém a jeho příčiny řešen. Patří mezi ně prohlubování nízké uplatnitelnosti lidí závislých na návykových látkách na otevřeném trhu práce a s tím související práce načerno. Ta je nejenom dostupná, ale také „výhodnější“, zejména pro zadlužené obyvatele, jejichž reálný příjem z legálního zaměstnání po exekučních srážkách by byl stejný nebo dokonce menší, než pokud zůstanou nezaměstnaní a budou příjemci sociálních dávek. Logickou návazností neřešené nezaměstnanosti je tedy zvýšení zadluženosti obyvatel a posílení závislosti na sociálním systému. S tím se úzce pojí zvyšování bezdomovectví a tím zhoršování bezpečnostní situace ve městě. Při stávajícím špatně nastaveném vzdělávacím systému bude docházet k tomu, že zaměstnavatelé raději zaměstnají seniory než absolventy, kteří nejsou dostatečně kvalifikováni.

Nebudou-li nadále lidé z CS motivováni k práci, bude docházet k vysoké fluktuaci, odchodu obyvatel mimo mikroregion. Nezaměstnanost specifických skupin obyvatel se tak bude zvyšovat.

3.2.5 Dosavadní přístupy k řešení problematiky nezaměstnanosti a zadluženosti

Aktéři, kteří v lokalitě působí, se k řešení vysoké míry nezaměstnanosti, a to zejména dlouhodobé nezaměstnanosti, a rovněž k problematice dluhů, staví aktivně.

Níže uvedené nástroje jsou realizovány v souladu se Strategickým plánem sociálního začleňování Vrbenska, pro období 2015 – 2018. Jedná se o:

- Projekt OPZ města Vrbna pod Pradědem „**Snižování sociálního vyloučení na Vrbensku**“, který je realizován od 1. 5. 2017 do 30. 4. 2020. Projekt se zaměřuje na snižování sociálního vyloučení. Realizací aktivit v oblasti prevence ztráty bydlení, zaměstnanosti a multidisciplinárního přístupu k řešení rizikových situací účastníků chce rozvíjet kompetence osob z cílové skupiny, které jsou nezbytné pro úspěšné zapojení a udržení na trhu práce a do běžného života mimo soc. vyloučení.
- Projekt OPZ „**Příprava k zaměstnání**“ je realizován organizací Aperkom z.ú. a probíhá od 1.1.2017 do 31.12.2019. Cílem projektu je napomoci připravit osoby z cílové skupiny pro jejich samostatné uplatnění na volném trhu práce. Hlavním cílem je namotivovat klienty, aby na sobě začali více pracovat, nastavili si své individuální dosažitelné cíle a naplánovat reálné kroky k jejich naplňování.
- Zřízení a realizace veřejně prospěšných prací (tzv. VPP) v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.
- Dluhové poradenství je zajišťováno NNO Help-In o.p.s formou dojíždění od lokality pracovníky z Bruntálu v režimu 1x za tři týdny.

3.2.6 Priority a zdůvodnění potřebnosti

Na základě dosavadní realizace projektů vyplynulo, že individuální práce s cílovou skupinou zaměřená na posílení kompetencí pro uplatnění na trhu práce, ve spojení s posilováním praktických pracovních zkušeností, je velmi důležitá. Podpora pracovních kompetencí a návyků je zásadní pro CS při získání zaměstnání, což přispěje ke snížení nezaměstnanosti v mikroregionu a současně se zmírní její dopady na život obyvatel. Aktuální situace prostředí sociálního vyloučení, i přes identifikované pozitivní dopady související s realizací projektů, nadále vyžaduje nadstandardní přístup a podporu ze zdrojů ESF. Návaznost aktivit a činností umožní dlouhodobější práci s cílovou skupinou a zlepšení spolupráce obce, zaměstnavatelů příp. dalších aktérů.

Snížená uplatnitelnost na trhu práce úzce souvisí s vysokou mírou zadluženosti a je potřeba tedy komplexní způsob řešení těchto oblastí. Dluhová problematika je široce rozšířená oblast zasahující všechny oblasti života dotčených obyvatel a jejich rodin. Míra předlužených obyvatel, tedy těch, kteří jsou již postihnuti více exekucemi, se v celorepublikovém měřítku blíží k 9 % dospělé populace. Kvalifikovaný odhad dopadu je ale vyšší, tito lidé mají rodiny, které jsou tímto postihnuty. Zadluženost ovlivňuje všechny oblasti života (bydlení, zaměstnanost, zdraví, volný čas, mezilidské vztahy, vzdělání, výchovu dětí a další) dotčených obyvatel. Zprostředkovaně pak zasahuje tento problém do celé společnosti a budeme se s ním potýkat řadu dalších let či spíše řadu desetiletí. Zároveň se v poslední době v této oblasti přijala řada opatření na legislativní úrovni, namátkou novela zákona o spotřebitelském úvěru, zrušení přísudkové vyhlášky, zákaz rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách, zákaz bianco směnek, četné novely exekučního řádu a v poslední době právě velká novela insolvenčního zákona. Tato novela je účinná od 1. 6. 2019 a v textu odkazujeme na potřebu navýšit kapacitu dluhového poradenství z důvodu zvýšeného zájmu o vstup do oddlužení. Udržení v oddlužení bude dalším úkolem pracovníků, kteří poskytují dluhové poradenství.

Již v předchozím SPSZ 2015-2018 byla definována potřeba zabývat se problematikou zadluženosti obyvatel v SVL.

Jako nezbytné PS spatřuje propojení aktivit reagujících na vysokou míru nezaměstnanosti a vysokou míru zadluženosti v obcích. Na základě dosavadní realizace je patrný přínos individuální a skupinové práce zaměřené na posílení kompetencí pro uplatnění na trhu práce ve spojení s posilováním praktických pracovních zkušeností. Jako efektivní se jeví rovněž propojení aktivit integrace na trh práce a dluhového poradenství.

4 Návrhová část

Tematický akční plán Vrbenska je zaměřen na oblast zaměstnanosti a dluhové problematiky. Důvodem je vysoká míra nezaměstnanosti, se kterou se Vrbensko potýká dlouhodobě a je způsobená mnoha faktory, které jsou popsány v analytické části tohoto dokumentu. Dalším, ne méně závažným problémem, který významně ovlivňuje právě i zaměstnanost, je zadlužení místních obyvatel a množství exekucí.

K řešení těchto problémů vznikla pracovní skupina, která identifikovala problémy a stanovila následující priority i cíle pro období 2019 – 2022:

Priorita: 1. Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel na Vrbensku

Cíl: Do roku 2022 snížit míru zadluženosti CS

Dojde k posílení kapacit dluhového poradenství, včetně terénní formy. Bude vytvořena dluhová platforma k rozvoji spolupráce a síťování zástupců obcí, NNO, zaměstnavatelů, ÚP a dalších aktérů. Pracovníci z řad obcí a NNO budou průběžně vzdělávání v dluhové problematice. V neposlední řadě bude cíl naplněn realizací vzdělávacích a osvětových aktivit pro CS v orientaci v oblasti finanční a dluhové problematiky.

Cíl: Do roku 2022 zvýšit počet pracovních příležitostí pro specifické CS na Vrbensku

V rámci tohoto cíle budou vytvořena pracovní místa pro CS ve formě tréninkových pracovních míst za účelem získání praktických schopností a dovedností pro otevřený trh práce. Dále bude CS podpořena při přechodu do standardních pracovních míst v rámci poradenství.

Cíl: Do roku 2022 zvýšit informovanost a připravenost CS na trh práce

Tento cíl bude naplňován prostřednictvím skupinových motivačních a vzdělávacích kurzů pro nezaměstnané k zajištění dostatečné informovanosti, dostatečných schopností a dovedností pro uplatnění na trhu práce a ke zvýšení motivovanosti řešit svou životní situaci. Dále pak pracovním poradenstvím pro nezaměstnané k získání a udržení zaměstnání a při přechodu do zaměstnání.

Cíl: Do roku 2022 zvýšit uplatnitelnost a udržitelnost CS na trhu práce

Tohoto cíle bude dosaženo realizací individuální podpory CS přímo v prostředí zaměstnavatele ve formě mentorství, koučinku a (např. dluhové poradenství zaměřené na exekuce, srážky ze mzdy, stabilizaci rodinného rozpočtu po nástupu do zaměstnání, dále sladění pracovního a soukromého života směřující k udržení zaměstnání).

4.1 Strategie intervence

1 Strategie intervence (název):	Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel na Vrbensku				
Tematická oblast/ tematické oblasti (v případě průřezových)	Zaměstnanost / Dluhová problematika				
1.1 Obecný cíl: Do roku 2022 snížit míru zadlužení CS	Očekávaná změna/dopad: CS je schopná efektivně řešit potíže v souvislosti se zadlužeností.	Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika²² (kapacitní, externí, apod.): Ekonomická krize		
1.1.1 Specifický cíl: Realizace dluhového poradenství včetně terénní formy	Očekávaná změna/dopad: Navýšení kapacit pro realizaci dluhového poradenství na Vrbensku, včetně terénní formy.	Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nedostatečné personální zajištění		
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
1.1.1.1	2020 – 2022	NNO, obce	1 úvazek terénního pracovníka, 30 klientů/rok, 1 úvazek pracovníka dluhové poradny 20 podaných návrhů na oddlužení/rok	OPZ 2.1	8 000 000,-
1.1.2 Specifický cíl:	Očekávaná změna/dopad: Podpora spolupráce a síťování		Cílová skupina:	Rizika: Nezájem o účast	

²² Závěry a doporučení vyplývající z analýzy rizik (viz příklad shrnutí výsledků doporučeného postupu analýzy rizik).

Vytvořit Dluhovou platformu Vrbensko	zástupců obcí, NNO, zaměstnavatelů, ÚP a dalších relevantních partnerů v oblasti dluhové problematiky vytvořením dluhové platformy		viz kap. 3.2.2	místních aktérů na jednáních platformy	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
1.1.2.1	2020 – 2022	NNO, obce, ASZ	1 dluhová platforma, 5 setkání dluhové platformy	Bez nákladů	Bez alokace
1.1.3 Specifický cíl: Realizace vzdělávacích a osvětových aktivit v oblasti finanční, dluhové problematiky	Očekávaná změna/dopad: Vzdělávací a osvětové aktivity pro veřejnost k získání znalostí a dovedností z oblasti financí a dluhů		Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem veřejnosti	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
1.1.3.1	2020 – 2022	NNO, obce, ASZ	5 vzdělávacích a osvětových aktivit	OP Z 2.1	Viz opatření 1.1.1.1
1.1.4 Specifický cíl: Realizovat vzdělávací akce pro pracovníky obcí a NNO v oblasti dluhového poradenství	Očekávaná změna/dopad: Pracovníci v oblasti dluhového poradenství mají znalosti a dovednosti v oblasti dluhové problematiky.		Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem partnerů	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
1.1.4.1	2020 – 2022	NNO, obce, ASZ	3 vzdělávací akce	Jiné zdroje	-

2 Strategie intervence (název):	Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel na Vrbensku				
Tematická oblast/ tematické oblasti (v případě průřezových)	Zaměstnanost / Dluhová problematika				
2.1 Obecný cíl: Do roku 2022 zvýšit počet pracovních příležitostí pro specifické CS na Vrbensku	Očekávaná změna/dopad: CS bude mít více pracovních příležitostí	Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika²³ (kapacitní, externí, apod.): Ekonomická krize Nezájem cílové skupiny		
2.1.1 Specifický cíl: Vytvořit vhodná pracovní místa pro CS ve formě tréninkových pracovních míst	Očekávaná změna/dopad: U CS dojde k obnově či získání pracovních návyků Vytvořením tréninkových pracovních míst CS získá praktické schopnosti a dovednosti důležité pro získání standardního pracovního místa CS bude mít možnost vyzkoušet si různé pracovní pozice	Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem zaměstnavatelů o tréninková pracovní místa pro CS		
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.1.1.1	2020 – 2022	NNO, obce	35 tréninkových pracovních míst	OPZ 2.1	Viz opatření 1.1.1.1
2.1.2 Specifický cíl: Podpořit CS při získávání standardních pracovních míst	Očekávaná změna/dopad: CS je motivována k udržení pracovního místa CS usiluje o zlepšení a stabilizaci své životní situace	Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem zaměstnavatelů Nezájem CS		

²³ Závěry a doporučení vyplývající z analýzy rizik (viz příklad shrnutí výsledků doporučeného postupu analýzy rizik).

(návazně po tréninkových prac. místech)					
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.1.2.1	2020 – 2022	Obce	35 osob	OPZ 2.1	viz alokace 1.1.1.1
2.1.3 Specifický cíl: Podpořit místní zaměstnavatele a podnikatele při získávání finančních prostředků na rozvoj podnikání	Očekávaná změna/dopad: Obce a zaměstnavatelé se aktivně zapojují do dotačních výzev MSK a dalších institucí		Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem zaměstnavatelů a podnikatelů	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.1.3.1	2020 – 2022	Obce	Podané projektové žádosti	Náklady obcí a zaměstnavatelů	-

Strategie intervence (název):	Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel na Vrbensku				
Tematická oblast/tematické oblasti (v případě průřezových)	Zaměstnanost / Dluhová problematika				
2.2 Obecný cíl: Do roku 2022 zvýšit informovanost a připravenost CS na trh práce	Očekávaná změna/dopad: CS získá aktuální dovednosti a vědomosti v oblasti pracovního trhu a dluhové problematiky.	Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika²⁴ (kapacitní, externí, apod.): Nezájem CS Nedostatečná komunikace s CS Nevhodně zvolený způsob komunikace s CS		

²⁴ Závěry a doporučení vyplývající z analýzy rizik (viz příklad shrnutí výsledků doporučeného postupu analýzy rizik).

2.2.1 Specifický cíl: Realizovat skupinové motivační a vzdělávací kurzy pro nezaměstnané	Očekávaná změna/dopad: CS získá dostatek informací, schopností a dovedností nezbytných pro hledání a získání práce na otevřeném trhu práce. CS získá motivaci zlepšit svou životní situaci.		Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem nezaměstnaných Nevhodně zvolená témata pro motivační a vzdělávací kurzy	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.2.1.1	2020 – 2022	NNO, obce	10 bloků motivačně vzdělávacích aktivit (1 blok 60 hodin). 60 podpořených osob	OPZ 2.1	viz alokace 1.1.1.1
2.2.2 Specifický cíl: Zavést pracovní poradenství pro nezaměstnané	Očekávaná změna/dopad: CS získá znalosti a dovednosti nezbytné pro získání a udržení zaměstnání na trhu práce		Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem CS	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.2.2.1	2020 – 2022	NNO, obce	60 podpořených osob	OPZ 2.1	viz alokace 1.1.1.1
2.2.3 Specifický cíl: Vytvořit Platformu zaměstnanosti	Očekávaná změna/dopad: Vznikne síť aktérů složené ze zástupců obcí, vzdělávacích institucí, terénních a sociálních pracovníků, dluhových poradců, Úřadu práce a dalších relevantních partnerů		Cílová skupina: viz kap. 3.2.2	Rizika: Nezájem CS	
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.2.3.1	2020 – 2022	NNO, obce	1 platforma zaměstnanosti 4 setkání	Bez fin. nákladů	Bez alokace

Strategie intervence (název):	Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel na Vrbensku				
Tematická oblast/ tematické oblasti (v případě průřezových)	Zaměstnanost / Dluhová problematika				
2.3 Obecný cíl: Do roku 2022 zvýšit uplatnitelnost a udržitelnost CS na trhu práce	Očekávaná změna/dopad: CS nachází uplatnění na trhu práce	Cílová skupina: viz kap. 3.3.2	Rizika²⁵ (kapacitní, externí, apod.): Ekonomická krize Nezájem CS		
2.3.1 Specifický cíl: Zajistit podporu CS směřující k udržení zaměstnání	Očekávaná změna/dopad: CS je motivována k udržení pracovního místa SC je schopná řešit problémy bránící udržení zaměstnání	Cílová skupina: viz kap. 3.3.2	Rizika: Neochota zaměstnavatelů Nezájem CS		
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.3.1.1	2020 – 2022	<i>NNO, obce</i>	15 podpořených osob	OPZ 2.1	Viz. 1.1.1.1
2.3.2 Specifický cíl: Zajistit individuální podporu CS v prostředí zaměstnavatele ve formě poradenství, mentorství a koučinku	Očekávaná změna/dopad: CS se vzdělává a individuálně rozvíjí své schopnosti a dovednosti v prostředí zaměstnavatele	Cílová skupina: viz kap. 3.3.2	Rizika: Nezájem CS Nedostatek poradců, mentorů či koučů		
Opatření:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:	Alokace:
2.3.2.1	2020 – 2022	<i>obce</i>	15 podpoř.osob	OPZ 2.1	Viz. 1.1.1.1

²⁵ Závěry a doporučení vyplývající z analýzy rizik (viz příklad shrnutí výsledků doporučeného postupu analýzy rizik).

4.2 Analýza rizik

V této části jsou uvedeny případné bariéry, které mohou nastat při realizaci konkrétních opatření. Následující tabulka je tvořena identifikací rizik a kroků vedoucích k eliminaci možných negativních dopadů. Na straně cílové skupiny můžeme identifikovat riziko v nedostatečném zájmu. Toto riziko je velmi významné u sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením. Důležitou překážkou může být i nespolupráce s dalšími významnými aktéry řešení – zaměstnavatelé, ÚP atd.

Název rizika	Pravděpodobnost	Závažnost	Vyhodnocení	Prevence
Nezájem CS	Střední	Vysoká	průběžně	Dostatečná motivace CS. Zaměření na potřeby CS.
Nedostatečná komunikace s CS	nízká	Střední	průběžně	Práci s CS budou zajišťovat kvalifikovaní pracovníci.
Nevhodně zvolený způsob komunikace s CS	střední	Vysoká	průběžně	Práci s CS budou zajišťovat zkušení pracovníci.
Nevhodně zvolená témata pro motivační a vzdělávací kurzy	nízká	Střední	průběžně	Témata budou zvolena na základě skutečných potřeb CS.
Nezájem o účast partnerů (platformy, vzdělávání, CS, veřejnost, (vzdělávání)	střední	Nízká	průběžně	Vhodně zvolená témata vzdělávání. Řešení aktuálních témat. Mapování potřeb.
Nedostatek finančních zdrojů pro realizaci vzdělávacích akcí	střední	Střední	průběžně	Zmapování zdrojů, domluva s aktéry při realizaci vzdělávání, využití např. bezplatných akcí.
Nezájem zaměstnavatelů (o tréninková pracovní místa)	střední	Vysoká	průběžně	Bude navázáno na spolupráci realizovanou v uplynulém období.

Tabulka č. 10 – Analýza rizik

5 Implementační část

Implementační fáze Tematického akčního plánu je postavena na základě jasně definovaných činností a rolí jednotlivých subjektů budovaného vztahu.

5.1 Role ASZ

ASZ bude aktivně podporovat obce při realizaci výše uvedených oblastí. Konkrétně budou ze strany ASZ zajišťovány tyto aktivity (včetně společných akcí):

- expertní podpora v oblasti zaměstnanosti a zadluženosti
- úzká spolupráce při průběžném vyhodnocování dokumentu Tematického akčního plánu
- úzká spolupráce při podpoře realizace aktivit vycházejících z Tematického akčního plánu včetně podpory realizace projektových činností
- přenášení podnětů ze strany obce k národním institucím, včetně příslušných resortů
- pomoc při nastavení systému vyhodnocování nastavených opatření
- podpora projektové činnosti ve vztahu k příslušným výzvám ESIF

ASZ vyčlení pro oblast spolupráce jednoho lokálního konzultanta s odpovídajícím úvazkem, který bude obcím mikroregionu Vrbenska k dispozici. Kromě této personální podpory budou dále využity příslušné expertní a výzkumné personální zdroje (dle poptávky k řešenému tématu).

5.2 Role obcí

Obce budou dle závazku aktivně spolupracovat na definovaných cílech v rámci materiálu TAP. Konkrétně bude obec zajišťovat tyto aktivity:

- materiální a organizační podpora realizovaných akcí, včetně jednání utvořených pracovních skupin,
- spolupráce na výzkumné činnosti,
- spolupráce na procesu monitoringu a vyhodnocování příslušných dopadů.

Obce pověří jednoho pracovníka, který bude mít kompetence pro řešení agendy sociálního začleňování, a který bude odpovídat za koordinaci výše uvedeného.

5.3 Systém spolupráce

V rámci přípravy TAP byla utvořena ve spolupráci obcí Vrbenska a ASZ Pracovní skupina TAP, která se začlenila do již existujícího systému lokálního partnerství. Cílem vytvořené Pracovní skupina TAP (dále PS) je:

- a) Fáze přípravy - definování nedostatků a potřeb, příslušných tematických priorit a cílů pro tvorbu TAP,
- b) Fáze implementace – nastavení realizace jednotlivých opatření, včetně realizace identifikovaných projektových opatření,

- c) Fáze vyhodnocení – tato fáze prostupuje všemi výše zmíněnými fázemi, přičemž v závěrečném období tj. v roce 2022 bude materiál finálně vyhodnocen, včetně nabídky dalších doporučujících opatření pro zajištění kontinuity řešené problematiky.

Jednání PS jsou organizačně zajišťována pracovníkem obcí, přičemž na obsahové náplni se společně podílí pracovníci ASZ i obcí. Ročně, s ohledem na fázi spolupráce, budou realizována 2 setkání PS.

Pro zajištění koordinace a synergie řešených témat, včetně návrhu souvisejících projektových opatření, budou informace předávány k vedením obcí i dalších státních i nestátních institucí, které v lokalitě působí tak, aby bylo možné zprávu o realizaci aktivit šířit dále v rámci jednání zastupitelstev.

5.4 Vyhodnocování aktivit TAP a monitoring aktivit

Po dobu spolupráce budou průběžně vyhodnocovány jmenované cíle v rámci TAP a současně bude sledován dopad konkrétních projektových činností. S níže uvedenými výstupy budou průběžně seznamová vedení obcí.

Vyhodnocování TAP

Dokument TAP bude hodnocen v souladu s obsahem příslušného naplnění cíle. Materiál bude průběžně vyhodnocován s níže uvedeným harmonogramem:

Termín	Zapojení aktéři	Výstup
2020 (2. pololetí)	ASZ, zapojené obce a další aktéři	Interní zpráva průběžného hodnocení TAP.
2021 (2. pololetí)	ASZ, zapojené obce a další aktéři	Interní zpráva průběžného hodnocení TAP.
2022 (2. pololetí)	ASZ, zapojené obce a další aktéři	Závěrečná zpráva hodnocení TAP, včetně návrhu doporučení návazných opatření.

Tabulka č. 11 - Harmonogram vyhodnocení TAP

Při vyhodnocení TAP budou využity:

- Statistické údaje vztahující se k sociálnímu začleňování (zejména pro oblasti zaměstnanosti a dluhové problematiky).
- Výstupy a dopady projektových i neprojektových aktivit realizovaných v rámci aktivit KPSVL či mimo ně.
- Průběžné evaluační zprávy konkrétních opatření vycházejících z TAP.
- Další výzkumná činnost realizovaná na území obcí Vrbenska, včetně dalších šetření, která mají vztah k řešené problematice.

Na procesu hodnocení se budou aktivně podílet konkrétní pracovníci obcí (a dalších zapojených institucí) při úzké spolupráci s pracovníky ASZ – lokální konzultant, výzkumník, expert pro danou tematickou oblast.

Monitoring:

Nastavení monitoringu projektových činností je podmínkou pro úspěšné vyhodnocení plánů, jejichž cíle jsou spjaty se zdroji ESF. Pro monitoring projektových aktivit byl ASZ vytvořen proces (viz příloha), který se zaměřuje na reflexi změn (zamýšlených i nezamýšlených), které jsou dosahovány realizovanými aktivitami projektu v území sociálně vyloučených lokalit a územích, na něž se zaměřuje příslušný Tematický akční plán.

Termín	Zapojení aktéři	Výstup
2020 (1. pololetí)	ASZ, zapojené obce, realizátor projekt	Nastavení monitoringu dle aktuální metody a parametrů.
2021 (1. pololetí)	ASZ, zapojené obce, realizátor projekt	Interní zpráva průběžného monitoringu.
2022 (1./2. pololetí)	ASZ, zapojené obce MMO, realizátor projekt	Závěrečná zpráva hodnocení dopadového monitoringu projektu.

Tabulka č. 12 - Harmonogram monitoringu dopadů TAP

Podobně jako na procesu vyhodnocení TAP, tak i na monitoringu, se budou aktivně podílet konkrétní pracovníci obcí (a dalších zapojených institucí) při úzké spolupráci s pracovníky ASZ – lokální konzultant, výzkumník, expert pro danou tematickou oblast.

Seznam zkratk

ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CS	Cílová skupina
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
NNO	Nestátní neziskové organizace
OPZ	Operační program Zaměstnanost
PS	Pracovní skupina
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
TAP	Tematický akční plán
UoZ	Uchazeč o zaměstnání
ÚP	Úřad práce
z.s.	Zapsaný spolek

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Vybrané obce Vrbenska

Obrázek č. 2 – Grafické znázornění problémů předluženosti regionu

Obrázek č. 3 – Grafické znázornění problémů předluženosti okresu Bruntál

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Počty obyvatel na území mikroregionu Vrbensko 2015 – 2019

Tabulka č. 2 – Obyvatelstvo Vrbenska dle věkových skupin mezi lety 2015-2019 (vlastní zpracování)

Tabulka č. 3 – Podíl nezaměstnaných osob

Tabulka č. 4 – Ekonomicky aktivní obyvatelé podle odvětví

Tabulka č. 5 – Počet volných míst

Tabulka č. 6 – Obyvatelstvo dle stupně vzdělání

Tabulka č. 7 - Přehled statistik zatížení obyvatel vybraných obcí Vrbenska exekucemi

Tabulka č. 8 – Počet návrhů na oddlužení roky 2018/2019

Tabulka č. 9 - Počet dlužníků dle výše dlužné částky (vlastní zpracování)

Tabulka č. 10 – Analýza rizik

Tabulka č. 11 - Harmonogram vyhodnocení TAP

Tabulka č. 12 - Harmonogram monitoringu dopadů TAP

Seznam grafů

Graf č. 1 - Celkové počty obyvatel v letech 2015 – 2019 vždy k 1.1. daného roku

Graf č. 2 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích mikroregionu Vrbno pod Pradědem leden 2017 – duben 2018

Graf č. 3 - Počet uchazečů o zaměstnání podle vzdělání

Graf č. 4 - Podíl uchazečů o zaměstnání podle délky registrace na ÚP – stav k 12/2018

Graf č. 5 - Dlužníci do 20 000 Kč podle výše dlužné částky (abs. hodnota/podíl) – stav k 04/2019

Seznam zdrojů

- Agentura pro sociální začleňování. (2015) Strategický plán sociálního začleňování Vrbenska, pro období 2015 – 2018
- Agentura pro sociální začleňování. (2019) Situační analýza Města Vrbna pod pradědem, Analýza sociálního vyloučení města.
- www.mapy.cz
- www.mapaexekuci.cz
- www.czso.cz
- www.risy.cz
- www.csu.cz
- www.portal.mpsv.cz
- www.vrbnopp.cz
- www.justice.cz

Seznam příloh

1. Financování TAP
2. Celkový přehled indikátorů TAP
3. Monitoring realizovaných projektových aktivit – monitorovací list